

Oppsummering av høring etter SMM evalueringen

1. Oppsummering og veien videre

Kirkerådet sendte 19.10.20 ut en høring om evalueringen av Samarbeidet menighet og misjon (SMM) til bispedømmerådene.

Høringssvarene gav en tydelig tilbakemelding:

- Bispedømmerådene er rede til å over det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene.
- Endringen i finansieringen og utformingen av rådgiverstillingene må ikke medføre en svekkelse av misjonsengasjementet og kontakten med misjonsorganisasjonene, heller tvert imot.
- Stillingene må utformes av det enkelte bispedømmekontor (stillingsprosent og portefølje), men det er ønskelig med nasjonale føringer for utforming av stillingene.
- Det forutsettes at Kirkerådet/Mellomkirkelig råd viderefører sin rolle som koordinator av SMM-samarbeidet, og at man opprettholder et faglig nettverk mellom rådgiverne på bispedømmekontorene og misjonsorganisasjonene.
- Stillingen som daglig leder av SMM bør videreføres.
- Det er ulike erfaringer med regionalt SMM-utvalg, og samarbeidet på regionalt nivå bør gjennomgå en fornyelse.
- Arbeidet med misjon bør etterspørres av Kirkerådet og biskoper, slik at det synliggjøres bedre i bispedømmerådernes årsrapporter.
- Evalueringen og høringen har vært nyttig.

Veien videre:

- SMM-rådet møtes 12. mars for å konkludere evalueringen og drøfte behovet for endringer i vedtektene for SMM-samarbeidet. Det ser ut til at de endringer som er nødvendige å foreta, angår § 4 og 5 i vedtektene, og dette er paragrafer som SMM-rådet selv har anledning til å endre (jf. § 7). Det vil bli gjort på et senere rådsmøte.¹
- Kirkerådet får en orienteringssak om høringen på sitt møte 15.–16. mars og Mellomkirkelig råd på sitt møte 27.–28. april.
- Når Kirkemøtet har behandlet saken «Den norske kirkes globale oppdrag», vil SMM-rådet vurdere behov for eventuelle justeringer i grunnlagsdokumentet for SMM. Slike forslag til endringer og eventuelle endringer i andre paragrafer i SMM-vedtektene vil komme til Mellomkirkelig råd og Kirkerådet for behandling.

2. Bakgrunn

Høsten 2019 vedtok SMM-rådet at det skulle gjennomføres en ekstern evaluering av Samarbeid menighet og misjon. VID vitenskapelige høgskole leverte evalueringsrapporten «Møte, vokse, dele. Evaluering av Samarbeid menighet og misjon (SMM)» 29.01.2020.

---

¹ SMMs grunnlagsdokument og vedtekter: <https://kirken.no/nb-NO/SMM/om-oss/grunnlagsdokumenter/>

På grunn av covid-19-pandemien ble oppfølgingen av evalueringen utsatt til høsten 2020. I mai 2020 gav misjonsorganisasjonene beskjed at de ikke så seg i stand til å bidra økonomisk til misjonsrådgiverstillingene på bispedømmekontorene og til daglig leder i Kirkerådet/Mellomkirkelig råd. Den norske kirke tok da over finansieringen av stillingene for 2020.

Evalueringen ble drøftet i SMM-rådet 25. august og 22. september, og de foreløpige konklusjonene var:

- SMM-samarbeidet videreføres med de samme partnerne.
- SMM-rådet videreføres på nasjonalt nivå.
- Kirkerådet/Mellomkirkelig råd viderefører koordineringen av det faglige samarbeid
- Det foreslås en ny finansieringsmodell.
- De regionale utvalgene erstattes av annet samarbeid i de bispedømmer hvor utvalgene ikke har fungert tilfredsstillende.
- Kirken styrker misjonsarbeidets synlighet i planer og rapporter på alle plan.
- SMMs grunnlagsdokument og vedtekter revideres.

Det var særlig punktet om finansiering av misjonsrådgiverstillingene og stillingen som daglig leder som ble drøftet i SMM-rådet. Til møtet 22. september forelå en konsekvensanalyse fra Kirkerådet om eventuelt bortfall av økonomisk støtte fra organisasjonene som misjonsorganisasjonene responderte positivt på.²

3. Høring

For å sikre god forankring og få innspill fra bispedømmerådene før endelige konklusjoner blir trukket om videreføringen av SMM-samarbeidet, sendte Kirkerådet 19.10.20 ut en høring om SMM-evalueringen til bispedømmerådene. Spørsmålene som ble stilt til Bispedømmerådene var:

1. Støtter bispedømmerådene anbefalingen fra SMM-rådet om at dere overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene på bispedømmekontorene?
  - a) Hvis nei: hvordan skal misjon ivaretas i staben om misjonsorganisasjonene kutter den økonomiske støtten?
  - b) Hvis ja: hvordan ser dere for dere at stillingene som ivaretar misjon kan utformes (fagportefølje, stillingsstørrelse, samarbeidsrelasjoner)?
2. Hvordan bør det regionale samarbeidet mellom biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjonene organiseres for å styrke misjonsengasjementet i menighetene? Hvordan vil dere på bispedømmenivå samarbeide med organisasjonene, dersom det regionale utvalget legges ned?
3. Hvilke forventinger har bispedømmerådene til Kirkerådet/Mellomkirkelig råd om samarbeid knyttet til SMM – dette gjelder både rådene og administrasjonene?
4. Hvordan kan misjon synliggjøres bedre i bispedømmerådernes planer og rapporter?
5. Eventuelle andre kommentarer til evalueringen.

Alle Bispedømmerådene svarte på høringen, og nedenfor gjennomgås deres tilbakemelding på de ulike spørsmålene. Først gis en kort oppsummering, og dernest siteres utdrag av svarene fra bispedømmerådene.

---

² Konsekvensanalysen var referert i høringsnotatet

Spørsmål 1

Støtter bispedømmerådene anbefalingen fra SMM-rådet om at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene på bispedømmekontorene?

Hvordan kan stillingene som ivaretar misjon, utformes (fagportefølje, stillingsstørrelse, samarbeidsrelasjoner)? (spørsmål 1a, ingen svarte på 1b)

Oppsummering – ansvar og finansiering:

- Bispedømmerådene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene.
- Dette tydeliggjør og styrker kirkens eget ansvar og eierskap til misjon. Misjon er en del av kirkens identitet og oppdrag.
- Endringen forenkler og tydeliggjør arbeidsgiveransvaret.
- Det er viktig å videreføre fagnettverket for rådgivere med ansvar for misjon på bispedømmekontorene.
- Det er en fare for at omleggingen kan svekke samarbeidet med misjonsorganisasjonene. Det er derfor ønskelig at en sentralt har en tydelig SMM-avtale, og at det etableres gode strukturer og rutiner for samarbeid mellom Kirkerådet/Mellomkirkelig råd, misjonsorganisasjonene og de enkelte bispedømmene.

Oppsummering – utforming av stilling:

- Stillingens størrelse og innhold må utformes av det enkelte bispedømmeråd, men det er ønskelig med noen fellesføringer fra SMM-rådet og/eller Kirkerådet/Mellomkirkelig råd.
- Stabilitet i stillingen løftes frem som avgjørende for videreføring av SMM-arbeidet.
- Eksempler på fagområder og oppgaver som kan ligge til stillingen
  - Søsterkirkerelasjoner (vennskapsbispedømmer/menigheter)
  - Internasjonal diakoni/Bærekraftsmålene/menneskerettigheter
  - Økumenikk
  - Tros- og livssynsdialog
  - Menighetsutvikling («Mission shaped church»/nye kirkelige nærvær etc.)
  - Skape felles møtepunkter mellom Den norske kirkes medarbeidere og misjonsorganisasjonene til gjensidig utrustning for å styrke lokalmenighetenes engasjement for misjon.
  - Samarbeid med organisasjonene om koordinering, initiering og oppfølging av misjonsavtalene mellom organisasjonene og menighetene i bispedømmet
  - Samarbeid med andre relevante aktører: Kirkens Nødhjelp, KIA (Kristent Interkulturelt Arbeid), migrantmenigheter, Bibelselskapet, lokale/regionale kristne råd (Norges Kristne Råd), kirkelige dialogsentra, Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn (STL)

Nord-Hålogaland

Nord-Hålogaland bispedømmeråd støtter anbefalingen fra SMM-rådet om at bispedømmerådene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene ved bispedømmekontorene.

Det er ikke definert hvor stor andel av stillingen som skal ivareta misjonsfagfeltet, men bispedømmerådet ser for seg at fagfeltet på nåværende tidspunkt utgjør om lag 20 %.

Samtidig ser bispedømmerådet også en naturlig merverdi i å knytte fagfeltet sammen med andre kirkefaglige områder, som gir en effekt det ikke er lett å kvantifisere.

Oppgaver knyttet til stillingen er:

- samarbeid med organisasjonene om koordinering, initiering og oppfølging av misjonsavtalene mellom organisasjonene og menighetene i bispedømmet,
- synliggjøring og integrering av en oppdatert misjonsforståelse i bispedømmets øvrige fagområder og arenaer,
- øvrig regionalt samarbeid med organisasjonene.

Sør-Hålogaland

Ved å ta det økonomiske ansvaret tydeliggjør kirken at den ønsker å konkretisere hva det vil si å være en misjonerende kirke. Ved å overføre det økonomiske ansvaret til Den norske kirke, får misjonsorganisasjonene mulighet til i stedet å bruke disse midlene til økt misjonsengasjement.

Sør-Hålogaland biskop forutsetter imidlertid at endring i finansieringsansvaret ikke betyr en svekkelse av arbeidet innenfor misjon i Den norske kirke. SMM skal bestå og bør fortsatt være hovedorganet for samarbeid mellom kirkene og misjonsorganisasjonene.

Ved at bispedømmene overtar finansieringen, har de enkelte bispedømmene større frihet til å endre stillingens profil, sammenlignet med tidligere da stillingene var delvis finansiert av organisasjonene. Det er viktig at Kirkerådet legger inn føringer som ivaretar stillingenes fokus på lokalmenighetenes misjonsengasjement.

Pr. i dag utgjør misjonsrådgiverstillingen i Sør-Hålogaland bispedømme 50 % og er kombinert med rådgiverstilling innen diakoni og internasjonalt arbeid. Sør-Hålogaland har god erfaring med denne kombinasjonen, da det gir en synergieffekt når misjonsrådgiver løfter frem misjon og internasjonalt arbeid i forbindelse med annen kontakt med menighetene.

Videre bør en misjonsrådgiver samarbeide med organisasjonene nasjonalt og regionalt om initiering og oppfølging av misjonsavtaler, synliggjøre misjon, invitere til tverrfaglig samarbeid om misjon, samt arrangere samlinger med tema misjon.

Nidaros

Ja. Å være en kirke som forkynner, vitner, utfordrer og bryr seg om mennesker og verden, også utenfor sin egen midte, er et viktig kjennetegn for Den norske kirke. Vi er en misjonerende kirke! Dette viktige aspektet bør reflekteres ved at bispedømmet selv finansierer sin egen misjonsrådgiverstilling. Det er derfor klare prinsipielle grunner for vårt «ja».

På den andre siden er vi som kirke fremdeles avhengig av gode relasjoner og et godt partnerskap med organisasjonene. De hører fremdeles til innenfor kirken i vid forstand.

Stillingsstørrelsen bør være på omlag 50 %, men kan variere ut fra fagporteføljen som knyttes til misjonsrådgiverstillingen og oppgaveomfanget.

Når det gjelder fagporteføljen, kan man ta utgangspunkt i oppgavene som ligger til Mellomkirkelig råd, og se på hva som er mest relevant fra et menighets- og regionkirkelig

ståsted når det gjelder å være del av den globale kirke. Disse er: Misjon, internasjonal diakoni, søsterkirker, klima og miljø (bærekraftsmål), dialog med andre tros- og livssynssamfunn, migrasjon, økumenikk.

Misjonsrådgiiverstillingen bør imidlertid ikke bare være knyttet til det globale/ internasjonale perspektivet. Misjon, bredt forstått, har med menighetsutvikling å gjøre. Derfor bør misjonsrådgiiverstillingen også involveres i bispedømmenes generelle strategiarbeid.

Misjonsrådgiiveren bør først og fremst samarbeide tett med organisasjoner som er knyttet til SMM (Samarbeid menighet og misjon). Ut fra fagporteføljen ser vi også at Kirkens Nødhjelp kan være en naturlig samarbeidspartner, og det samme er kirkelige dialogsentra, STL (Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn), KIA (Kristent Interkulturelt Arbeid), Bibelselskapet og lokale/regionale kristne råd.

Møre

Ein potensiell risiko med at misjonsorganisasjonane ikkje lenger skal finansiera ein del av misjonsrådgiivarstillinga, kan vera at dei andre fagområda vil bli sett på som viktigare og meir presserande enn den delen som er øyremerkt for misjon.

Ein annan konsekvens kan vera at misjonsorganisasjonane får mindre påverknad på kva misjonsrådgiivar skal arbeida med. Dette kan ein også positivt sjå på som ei tydeleggjering og forenkling av arbeidsgjevaransvaret frå kyrkja si side. Møre bispedømeråd er glad for at Kyrkjerådet er tydeleg på at misjon er eit sjølvsagt ansvar for kyrkja.

Bjergvin

Bjergvin bispedømeråd stør tilrådingane frå SMM-rådet om at bispedøma tar over det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiivarstillingane. Med dette vil det bli tydelegare for både bispedømerådet og SMM-organisasjonane kven som har det operative og innhaldsmessige ansvaret for arbeidstakaren: bispedømerådet. Tidlegare har misjonsrådgiivarane kunne kjent på ein dobbel lojalitet: sju organisasjonar på den eine sida og bispedømerådet på den andre sida. Ja, kven har eigentleg «eigd» arbeidstakaren: organisasjonane eller rådet? Dette vert no gjort tydelegare for alle impliserte.

Ei endring av økonomisk ansvar vil kunne føre til at arbeidet med å «selje misjonsavtalar»/ tilrå avtalar vert redusert til fordel for auka fokus på korleis det internasjonale arbeidet kan fungere som ein motivasjon for våre kyrkjelyder: korleis kan våre kyrkjelyder arbeide «misjonalt»? Dette doble blikket/ den doble bevegelsen: frå kyrkjelyder i Noreg til den verdsvide kyrkja og vice versa vil med andre ord kunne bidra til eit større fokus på ei misjonar trusopplæring og kyrkjelydsbygging til fortrenging for fokuset på misjonsavtalar som tilfellet er i dag. Det ber i seg både fordelar og ulemper.

At bispedømerådet vil overta heile det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiivarstillinga vil samstundes kunne bety at storleiken på stillinga blir mindre. I dag utgjer stillinga ein 50 % stillingsressurs. Det vil kunne føre til at samarbeidsrelasjonane mellom bispedømerådet og organisasjonane vil kunne verte noko lausare fordi det ikkje vil vere så lett å kunne følgje opp dette samarbeidet med mindre stillingsressurs.

Stavanger

Stavanger bispedømmeråd er enig i anbefalingen fra SMM-rådet om at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiiverstillingen.

En slik ordning vil gi bedre tydelighet rundt arbeidsgiveransvaret. Det vil gi bispedømmet større selvstendighet i satsingen på misjon.

Dernest vil en slik ordning gi større fleksibilitet i utformingen av fagportefølje, alt etter hvilke lokale behov og muligheter det er mest hensiktsmessig å prioritere. For Stavanger bispedømme har misjonsrådgiiverstillingen vært kombinert med ungdom (25 %). Det er naturlig å tenke at satsingen på misjon fortsetter med samme innhold i årene som kommer, men at vektingen av ungdom i stillingen vil endres til 50 %, i tråd med en økt satsing på ungdom og unge voksne. I tillegg vil andre områder av internasjonalt arbeid (som for eksempel søsterkirkesamarbeid og migrasjon) være naturlig å vurdere som en del av stillingens portefølje.

Innføringen av denne ordningen kunne også i teorien gi det enkelte bispedømmet anledning til selv å inngå avtaler med enkeltorganisasjoner eller prioritere andre samarbeid enn det som er dagens praksis. Det er derfor ønskelig at en sentralt har en tydelig SMM avtale, og at det etableres gode strukturer og rutiner mellom Kirkerådet og de enkelte bispedømmene.

Agder og Telemark

Agder og Telemark bispedømmeråd ser både positive og negative følger av at det økonomiske ansvaret eventuelt overføres til bispedømmene.

Positivt:

Ideologisk sett er det positivt at kirken selv tar ansvar for misjonsfeltet. Ved at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret fullt og helt for misjonsrådgiiverstillingen, gir Den norske kirke et tydelig signal om viktigheten av misjon i vår kirke. Dette kan forstås som en konkretisering av hva det vil si å være en misjonerende kirke (jfr. Dnks visjon).

Det ligger til grunn at en endring i finansieringsansvaret ikke skal bety en svekkelse av misjon i Den norske kirke. Intensjonen er at en endring skal gi økt misjonsfokus og engasjement. SMM skal bestå og fortsatt være hovedorganet for samarbeid mellom kirken og organisasjonene om misjon.

Ved at bispedømmerådene overtar finansieringsansvaret vil det gi større frihet til det enkelte bispedømmeråd å gjøre de prioriteringer som de mener tjener saken best. Tydeligere ansvarslinjer. En overføring av finansieringsansvaret vil bety en større tydelighet i arbeidsgiveransvaret. Selv om bispedømmerådet har stått som formell arbeidsgiver for misjonsrådgiiveren, har modellen med spleiselag i praksis medført noe uklarhet.

Negativt

Misjon står i fare for å bli nedprioritert. Ved at bispedømmerådene eventuelt overtar finansieringen av misjonsrådgiiverstillingen, har det enkelte råd en annen mulighet til å foreta prioriteringer som vil kunne bety en nedprioritering av SMM-organisasjonenes misjonsarbeid i bispedømmene. Bispedømmerådene har da en helt annen frihet til å endre stillingenes profil når de står alene om finansiering, enn om de var sammen med

organisasjonene. Det vil være viktig å legge inn føringer som ivaretar stillingenes fokus på lokalmenighetenes misjonsengasjement.

Tunberg

Bispedømmerådet ønsker ikke å forplikte seg til å overta et fullt økonomisk ansvar for en 100% misjonsrådgiverstilling ved bispedømmekontoret. Bispedømmerådet ser det som naturlig at kirken tar ansvar for å videreføre misjonsperspektivet, og det er viktig å ha misjonsfaglig kompetanse på bispedømmekontoret, men ønsker å kunne vurdere ressurser til rådgiverstillingene i forhold til bispedømmets mål og strategier. Vi støtter derfor ikke at det økonomiske ansvaret overtas helt av bispedømmene.

Prinsipielt mener vi at stillingen må utformes i hvert enkelt bispedømme utfra de vedtak, føringer og strategier som Kirkemøtet legger. Tunberg bispedømmeråd ønsker at stillingen skal ha samme grunnfunksjon og stillingsstørrelse som den har i dag.

I Tunberg har vi en stilling på 100%, med 50 % dekning av økonomien via misjonsorganisasjonene. Stillingen har i Tunberg hatt en bred fagportefølje basert på kompetansen til det personell som er ansatt og de strategiske valg som er tatt i samarbeid med det regionale SMM-utvalget. Foruten å ha en koordinerende rolle mellom lokalmenighetene og misjonsorganisasjonene mht. til misjonsavtaler i menigheten, har rådgiver bl.a. hatt ansvar for økumenikk, menighetsutvikling, misjon i trosopplæring, gudstjenesteliv, religionsdialog, kommunikasjon av evangeliet i ulike kontekster, samt bearbeidelse av menighetsstatistikk.

For oss vil det være ønskelig å fortsette med en 100 % stilling med fokus på misjon, bredt forstått (jfr. KM 5/19) der både de lokale og globale misjonsperspektivene ivaretas. Ikke minst vil misjonsfaglige perspektiv være viktige fremover når vi arbeider med spørsmålene om hvordan vi kan være en relevant kirke for alle, både medlemmer og ikke medlemmer. For oss vil det være en reduksjon av misjonsforståelsen dersom stillingene kun handler om koordinering av misjonsavtaler.

Hamar

Hamar bispedømmeråd støtter anbefalingen, og slutter seg til Kirkerådets konsekvensanalyse på dette punkt. Stillingene blir ordinære rådgiverstillinger, og det blir opp til det enkelte bispedømmeråd og Kirkerådet å bestemme stillingsbetegnelse, stillingsstørrelse og portefølje. I administrasjonen i Hamar bispedømme vil feltet være en del av oppgavene knyttet til en av rådgiverne i kirkefaglig avdeling, og stillingsprosenten vil måtte vurderes opp mot de satsninger og planer som legges.

Hamar bispedømme gjennomfører allerede et årlig møte med barne- og ungdomsorganisasjoner i bispedømmet. Hamar bispedømmeråd ser at dette er en god modell, og vurderer dette som en mulighet også med tanke på samarbeid med misjonsorganisasjonene. Hamar bispedømmeråd vil derfor legge ned det regionale utvalget, men styrke møtepunktet mellom administrasjon og organisasjonene med et årlig møte. Ut fra disse møtene vil man kunne finne ut av gode måter rådgiveren ved bispedømmekontoret kan bistå misjonsorganisasjonene, som for eksempel med å inspirere til misjonsavtaler i menighetene.

Oslo

Oslo bispedømmeråd støtter at bispedømmet overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingen og utarbeider innholdet i stillingen i tråd med bispedømmerådets

mål for å ivareta kirkens misjonsoppdrag. Oslo biskop og bispedømmeråd mener imidlertid at dette innebærer at det enkelte bispedømme står fritt til å vurdere om dette best ivaretas gjennom egne stillinger knyttet til misjon eller ved å ivareta misjonstema og det globale kirkeperspektivet gjennom rådgiverstillinger med en bredere portefølje. På denne måten vil arbeidsgiveransvaret til stillingen/området bli mer entydig enn det har vært til i dag.

Ved å overta finansiering av stillingsressurser til misjon gir kirken et sterkt og tydelig signal om at misjon både er kirkens tilstand eller identitet (det å være) og oppdrag (det å gjøre). I dette utfordres kirken i sterkere grad til å konkretisere hva det vil si å være en misjonerende kirke (jfr. Dnks visjon).

Finansiering av stillingsressurser til misjonsfeltet er ment å ikke svekke fortsettelsen av SMM og samarbeidet mellom misjonsorganisasjonene og Den norske kirke. Oslo biskop og bispedømmeråd støtter målsettingen om et styrket misjonsfokus og engasjement og et fortsatt nødvendig samarbeid med organisasjonene som i dag utgjør SMM. Endret finansieringsordning gir imidlertid bispedømmerådene en større frihet til å gjøre prioriteringer som de mener tjener saken best og til å inngå samarbeid med andre organisasjoner som arbeider med misjon, internasjonal diakoni og bistand. Dette vil kunne utfordre den nåværende sammensetningen og kriteriene for medlemskap i SMM. Delt økonomiansvar gir delt mulighet for å profilere både misjonsforståelse og misjonsfokus. Det ligger imidlertid en fare i at bortfall av den felles økonomiske forpliktelsen på sikt kan føre til at båndene og forpliktelsene mellom Den norske kirke og SMM-organisasjonene endres og svekkes, og at både misjon som fagfelt og SMM-organisasjonenes misjonsarbeid nedprioriteres. Dette er ikke vår intensjon, og vi ser det som viktig å videreføre samarbeidet med SMM-organisasjonene.

Siden misjon vil være like viktig for Den norske kirke og SMM-organisasjonene uavhengig av finansieringsmodell, vil det være viktig å opprettholde stillingsressurser på feltet. Utforming av stillingene og porteføljen bør kunne variere fra bispedømme til bispedømme ut fra hva som er mest tjenlig. Oslo biskop og bispedømmeråd vil peke på følgende viktige momenter

- Faglig arbeid og bidrag til formidling av ulike misjonsforståelser
- Koordinering av samarbeidet med SMM-organisasjonene og andre organisasjoner/instanser som arbeider med globalt kirkeliv
- Støtte opp om misjonsavtaler i bispedømmet. Primæransvaret for misjonsavtalene bør ligge hos organisasjonene.
- Arbeid med internasjonalt kirkeliv og økumenisk samarbeid i Norge, inkludert samarbeid/kontakt med migrantmenigheter.
- Bistå Den norske kirkes menigheter i lokalt økumenisk samarbeid.
- Være kontaktperson på avtaler om samarbeid med søsterkirker og vennskapsbispedømmer. Bistå lokalmenigheter med å etablere og vedlikeholde vennskapsmenigheter ved behov.

Borg

Borg bispedømmeråd støtter anbefalingen fra SMM-rådet om at bispedømmerådene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingen. Borg bispedømmeråd har i flere år allerede disponert mindreforbruket på en slik måte at misjonsorganisasjonene ikke har betalt for rådgiverstillingen. Borg bispedømmeråd har hatt en 50 % misjonsrådgiverstilling, med ansvarsområder tilknyttet SMM. Siden februar 2019 har det vært vakanse i stillingen, kun dekket opp av engasjement på timebasis. Siden juni 2020 har

stillingen vært vakant. Man har avventet utlysning av ny stilling som følge av gjennomgang av organisering av kirkefagavdelingene og resultatet av evalueringen av SMM.

Det vil være naturlig å videreføre en portefølje på stillingen tilsvarende 50 % stilling. I tillegg til kontakt med SMM-organisasjonene, vil det være naturlig å knytte denne stillingen til anliggende som gjelder kirkens helhetlige misjonsoppdrag og det globale ansvar, kontakt med migrantmenigheter samt økumenikk.

At bispedømmerådene selv overtar finansieringen av den tradisjonelle misjonsråd-giverstillingen vil kunne gi større fleksibilitet i utformingen av portefølje. Borg bispedømmeråd ønsker å se på muligheten for å etablere et forum som omfatter en større bredde i representasjonen, og som omfatter alle kristne og kirkelige organisasjonene som Den norske kirke i Borg samarbeider med, inkludert misjonsorganisasjonene.

Spørsmål 2

Hvordan bør det regionale samarbeidet mellom biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjonene organiseres for å styrke misjonsengasjementet i menighetene?

Hvordan vil bispedømmet samarbeide med organisasjonene dersom det regionale utvalget legges ned?

Oppsummering:

- Et forpliktende SMM-samarbeid videreføres.
- Mange bispedømmer ønsker at en ressursgruppe erstatter eller supplerer SMM-utvalget i bispedømmene alt etter regionale forhold.
- Det er viktig at en slik gruppe forankres i BDR.
- Det kan være lurt å se om modellen for samarbeid med andre organisasjoner kan være relevant for SMM-samarbeidet.
- Fokus på misjon i menighetene må opprettholdes og helst styrkes.
- Misjon og samarbeidet med misjonsorganisasjonene bør regelmessig settes på dagsorden i bispedømmets årshjul, for eksempel på stiftsdager, prostemøter, prostisamlinger
- Misjonsperspektivet og misjonsorganisasjonenes arbeid og ressurser tydeliggjøres i det flerfaglige samarbeidet, som for eksempel koblet til diakoni, trosopplæring og gudstjenesteliv.

Nord-Hålogaland

Det konkrete samarbeidet med misjonsorganisasjonene er allerede godt ivaretatt gjennom direkte kontakt med organisasjonenes sentrale administrasjoner, og Nord-Hålogaland bispedømmeråd ser at når organisasjonene uttrykker at en ønsker å prioritere samarbeidet med menighetene, vil denne samarbeidsformen kunne styrkes. En god samhandling mellom sentrale administrasjoner, bispedømmerådet og biskop, og de kreftene som er tilgjengelige i et regionalt ressursutvalg (SMM-NH), tror vi er den mest fruktbare veien å gå videre med SMM-samarbeidet i Nord-Hålogaland.

Sør-Hålogaland

Det regionale samarbeidet i SMM-utvalget i Sør-Hålogaland fungerer godt og er et utvalg som jobber utadrettet om samarbeid med misjonsorganisasjoner og menigheter i Sør-

Hålogaland, misjonsavtaler i menigheter, arrangementer m.m. SMM-utvalget består av en representant fra hver av de sju organisasjonene i tillegg til misjonsrådgiver. Sør-Hålogaland bispedømmeråd mener derfor at de regionale utvalgene bør opprettholdes, da dette gir et mer robust samarbeid. Dagens SMM utvalg-gir et nettverk med flere «armer» ut til menighetene. Dette gjør at flere menigheter nås og at flere er i kontakt med menighetene angående misjon. Samarbeid er viktig for å få til dette i praksis.

Videre må samarbeidet mellom organisasjonene og kirken på regionalt nivå og lokalt nivå styrkes.

Nidaros

SMM-utvalget i Nidaros har fungert godt.

Nidaros bispedømmeråd foreslår allikevel en endring i det regionale samarbeidet. Det begrunnes i innspill fra vårt eget SMM-utvalg (SMM Nidaros), som ser fordelene med å kombinere representativitet fra samarbeidsorganisasjoner med en aktiv arbeidsgruppe som har bedre kontakt med det utøvende arbeidet i menighetene:

- Det etableres en ressursgruppe oppnevnt av bispedømmerådet. Dette er mennesker innenfor kirken og organisasjonene som jobber tett med utfordringene om å virkeliggjøre misjonerende menigheter. Disse skal jobbe sammen med misjonsrådgiver.
- SMM-rådet videreføres med representanter fra organisasjoner og bispedømmeråd, samt biskop. Utvalget møtes 1 – 2 ganger pr år.

Møre

SMM-utvalet for Møre fungerer i dag tilfredsstillende som eit møtepunkt mellom bispedømmet og organisasjonane, men det er eit ønske i utvalet at ein ser nærare på kva SMM Møre skal vera i framtida.

Bjergvin

Samstundes er ikkje utvalet fast bestemt på at samarbeidet med bispedømmet best kjem til uttrykk i form av eit utval. Sjølve peiker dei på at ei ressursgruppe kan vere meir fruktbart, og at målet med gruppe må vere klart: å bidra til at fokuset på misjon lever vidare i bispedømmet og å gje inspirasjon i arbeidet. Bjergvin bispedømmeråd stør dette.

Det vil vere viktig med ei gruppe som kan sjå på kva for synergjar som kan kome ut av eit samarbeid. Kanskje det og vil vere fruktbart at barne- og ungdomsorganisasjonar får ein plass i gruppa for gjennom dette å løfte misjon i trusopplæringa? Jfr. samarbeidsplattforma mellom Den norske kyrkja og ulike barne- og ungdomsorganisasjonar. Kanskje Kirkens Nødhjelp kan vere ein aktør som og kan vere med å spille gruppa god? Fokuset i gruppa bør vere på metodikk og innhald. Ressursgruppa kan om mogleg møtast 1-2 gongar i året og i staden halde seg med ad hoc-grupper når det er ønskeleg.

Stavanger

SMM-utvalget i Stavanger bispedømme (SMMS) har derimot vært tydelig på at dagens ordning er den beste, og ønsker å videreføre strukturen for å ivareta det gode samarbeidet som eksisterer.

Dagens praksis innebærer årlige møtepunkter mellom SMMS-utvalget og bispedømmerådet, samt SMMS-utvalget og biskopen. Dette er det viktig å videreføre.

Utvalget er først og fremst et sted for informasjon og inspirasjon, i tillegg til å være en faglig ressurs. Det vil være behov for en gjennomgang av mandat og virke. Dette må ses i sammenheng med endring i arbeidsgiverforhold til misjonsrådgiver. SMMS vil ikke ha samme rolle som oppdragsgiver, men være et samarbeidsorgan og kontaktforum.

Agder og Telemark

I Agder og Telemark har det Regionale utvalget vært en viktig møteplass både for kirkens møte med organisasjonene og organisasjonene seg imellom. Utvalget består av en representant fra hver av de sju organisasjonene, misjonsrådgiver og kirkefagsjef. Bispedømmet vil arbeide for å opprettholde et møtepunkt mellom partene.

Dersom de regionale utvalgene legges ned vil misjonsrådgiver knytte til seg en ressursgruppe som kan fylle behovet for samarbeid. Dersom de regionale utvalgene legges ned, ønsker Agder og Telemark fremdeles å opprettholde SMM-utvalget, dog med en noen annen funksjon. Utvalget vil da f.eks. kunne være et samarbeidsorgan med halvårlige møter mellom bispedømme og SMM- organisasjonene. I tillegg kan det opprettes en ressursgruppe knyttet til misjonsrådgiver. Denne gruppen kan settes sammen med bakgrunn i kunnskap og engasjement for misjon og ikke nødvendigvis som representant for én bestemt organisasjon.

Tunsberg

Tunsberg bispedømme erfarer at gjeldene modell for regionalt SMM-utvalg ikke lenger fungerer så operativt som den engang gjorde.

Utfra vår kontekst vil vi tenke at for oss er vi best tjent med å nedlegge det regionale SMM-utvalget i sin nåværende form, og vil arbeide med alternative modeller for å skape fora for samhandling der både biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjonene deltar.

Det vil fortsatt være naturlig å invitere misjonsorganisasjonene til fagdager og arrangementer i bispedømmet som tidligere. Regelmessige, tverrfaglige inspirasjonssamlinger med fokus på misjon kan også være en modell. Det å legge til halvårlige eller årlige dialogsamlinger mellom biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjoner kan være en vei å gå. Økt kjennskap til hverandre og relasjonsbygging både regionalt og lokalt er avgjørende for fremtidig samhandling.

Hamar

Hamar bispedømmeråd forventer at Kirkerådet/Mellomkirkelig råd koordinerer et faglig rådgivernettsverk og kobler SMM-organisasjonene på dette, jf. konsekvensanalysen. Det forventes også at Kirkerådet utarbeider mål og delmål knyttet til misjon, og at dette blir et strategisk mål med nøkkelindikatorer.

Oslo

Oslo biskop og bispedømmeråd ser det som viktig med en organisering av samarbeidet mellom biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjonene som innebærer felles møteplasser. I Oslo bispedømme har det regionale SMM-utvalget blitt en viktig ressursgruppe og bindeledd både mellom DnK og SMM organisasjonene og også organisasjonene imellom. Utvalget består av en representant fra hver av de sju SMM- organisasjonene, misjonsrådgiver og kirkefagsjef. Oslo bispedømmeråd vil arbeide for å opprettholde dette møtepunktet mellom partene regionalt og eventuelt se på sammensetningen av dette organet.

Samarbeidet med SMM-organisasjonene bør sees i sammenheng med kontakten med andre samarbeidspartnere på feltet. I noen tilfeller vil det kanskje være tjenlig med en organisering i nettverk.

Det vil være viktig med en organisering som er operativ med tanke på fokus på misjonsavtaler.

Det vil i mange tilfeller være tjenlig med en ressursgruppe knyttet til misjonsrådgiver/feltet misjon og globalt kirkeliv.

Dersom det regionale SMM-utvalg legges ned, bør det etableres andre fora med deltakere fra bispedømmet og misjonsorganisasjoner som møtes regelmessig utfra det som er tjenlig i det enkelte bispedømme.

Borg

Regionalt utvalg har fungert som et sted for informasjon og inspirasjon og som et jevnlig møtepunkt mellom biskop og organisasjoner. SMM-utvalget har vært arrangør for inspirasjonssamlinger på prostnivå. For å styrke misjonsengasjementet vil det være ønskelig å ha et felles forum for alle organisasjoner som arbeider med kirkens helhetlige misjon, og så ha noen spissende møtepunkter for hhv. misjonsorganisasjonene og diakonale organisasjoner/institusjoner. Borg bispedømme har allerede et regionalt SBU (Samarbeidsråd for barne- og ungdomsorganisasjoner), som det også vil være naturlig å knytte til dette forumet.

Spørsmål 3

Hvilke forventinger har bispedømmerådene til Kirkerådet/Mellomkirkelig råd om samarbeid knyttet til SMM – dette gjelder både rådene og administrasjonene?

- Det er en klar forventning om at Kirkerådet/Mellomkirkelig råd viderefører ansvaret for nasjonal koordinering av SMM og har ansvar for et fagnettverk.
- Stillingen som daglig leder av SMM bør videreføres.
- Tilfredshet over at misjonsorganisasjonene nå er representert i Mellomkirkelig råd.
- Kirkerådet bør i større grad synliggjøre misjon i strategier og planer. Det vil vise at misjon prioriteres høyt på nasjonalt nivå, noe som igjen får følger på regionalt nivå.

Nord-Hålogaland

For at samarbeidet skal kunne fungere godt også i tiden framover, ser vi det som viktig at det ivaretas en nasjonal koordinering av SMM-nettverket gjennom Kirkerådet/Mellomkirkelig råd. Det anbefales derfor at stillingen som daglig leder for SMM-samarbeidet opprettholdes på minst samme nivå som i dag, og at ordningen med årlige SMM-samlinger i SMM-nettverket (som går på omgang i bispedømmene) fortsetter.

Samtidig mener vi også at det er nødvendig med god integrering av SMM-samarbeidet i kirken nasjonalt dersom målsettingen om å arbeide for at en oppdatert misjonsforståelse «kan bli en integrert del av menighetens tro og liv». Å knytte daglig leder for SMM tettere til Kirkerådets administrasjons kirkefaglige arbeid har derfor vært viktig og bør videreføres.

Sør-Hålogaland

For at misjonssamarbeidet skal koordineres og fungere godt i tiden framover, er det viktig at dette fagfeltet fortsatt ivaretas av en daglig leder for SMM-nettverket i Kirkerådet/Mellomkirkelig råd.

Det er viktig at kirkens totale internasjonale arbeid sees i sammenheng. Derfor er det positivt at Mellomkirkelig råd har oppnevnt en representant fra SMM/misjonsarbeidet i Mellomkirkelig råd og dermed ser misjon som en naturlig del av kirkens internasjonale arbeid.

Nidaros

Nidaros bispedømmeråd er glad for at misjonsorganisasjonene har en representasjon i Mellomkirkelig råd, det utfyller bildet av vår kirkes internasjonale engasjement. Nidaros bispedømmeråd anbefaler å videreføre stillingen som daglig leder for SMM i Kirkerådet/Mellomkirkelig råd. Det er en viktig stilling for å opprettholde kontakt med misjonsorganisasjonene, og for å koble sammen nettverket av de regionale misjonsrådgiverstillingene. Vi har også en forventning om at Kirkerådet/Mellomkirkelig råd er en ressurs for et flerfaglig fokus på misjon på nasjonalt nivå.

Møre

Forslaget frå Kyrkjerådet inneber ikkje store endringar i den grunnleggande strukturen på nasjonalt plan. Den største endringa gjeld finansiering av stillinga som dagleg leiar av SMM. Kyrkjerådet og SMM-organisasjonane deler no på finansieringa av denne 85 % stillinga, men forslaget inneber at Kyrkjerådet vil finansiera denne fullt ut.

Bjergvin

Bjergvin bispedømmeråd har ein forventning at Kyrkjerådet/Mellomkyrkjeleg råd vert ein ressurs for eit fleirfagleg fokus på misjon på nasjonalt nivå, det same fleirfaglege fokuset vi ventar av kyrkjelydane og på regionalt nivå (bispedømmekontora).

Stavanger

SMM nasjonalt er viktig som bindeledd mellom de ulike bispedømmene, Kirkerådet og organisasjonene. Det er positivt at det nasjonale nivået i stor grad tenkes videreført som i dag, og at dagens organisering opprettholdes for på best mulig måte å sikre samhandling, utveksle erfaringer og ressurser på tvers av bispedømmer og organisasjoner.

Agder og Telemark

Agder og Telemark bispedømmeråd vil sterkt anbefale å videreføre stillingen som daglig leder av SMM i Kirkerådet. Dette for å sikre en videreføring av den viktige kontakten mellom kirkens misjonsorganisasjoner og det sentralkirkelige arbeid. Det vil være viktig at en slik stilling får synliggjøre og tilrettelegge for SMM-organisasjonene i kirkens helhetstenkning om misjon. SMM- rådet bør fortsatt bestå som det overordnede organ for SMM- samarbeidet, med en biskop representert i rådet.

Tunsberg

Den norske kirkes totale internasjonale arbeid er bredt og mangfoldig. SMM-samarbeidet er en del av dette. Derfor er Tunsberg bispedømme glad for at Mellomkirkelig råd har nå oppnevnt en representant fra misjonsorganisasjonene tilknyttet Den norske kirke gjennom SMM-samarbeidet. Dette vil være med på å skape en forståelse av det

misjonsorganisasjonen driver på med også er en del av kirkens globale oppdrag, og ikke noe som gjøres på siden av.

Misjonsavtaler vil fortsatt være en viktig konkretisering for lokalt engasjement for et globalt misjonsarbeid som har nedslag i menighetene. Men i menighetene finner vi også engasjement for fasteaksjon, global uke, vennskapsmenigheter, økumenikk mm. Sett fra menighetenes perspektiv er det behov for at disse bør samordnes og synliggjøres bedre enn det gjøres i dag, f.eks. i en helhetlig menighetsplan. Vi håper at Kirkemøtesaken «Den norske kirkes globale oppdrag» kan bidra til dette.

Tunsberg bispedømme ser også viktigheten av at stillingen som daglig leder av SMM i Kirkerådet videreføres. Dette for å sikre en kontinuitet av den viktige kontakten mellom kirkens misjonsorganisasjoner og det sentralkirkelige arbeid. Det vil være viktig at en slik stilling får synliggjøre og tilrettelegge for SMM- organisasjonene i kirkens helhetstenkning om misjon.

Hamar

Hamar bispedømmeråd forventer at Kirkerådet/Mellomkirkelig råd koordinerer et faglig rådgivernettsverk og kobler SMM-organisasjonene på dette, jf. konsekvensanalysen. Det forventes også at Kirkerådet utarbeider mål og delmål knyttet til misjon, og at dette blir et strategisk mål med nøkkelindikatorer.

Oslo

Oslo biskop og bispedømmeråd støtter anbefalingen i høringsnotatet om å videreføre stillingen som daglig leder av SMM i Kirkerådet/Mellomkirkelig råd. Stillingen bør imidlertid åpne opp for et videre fokus med tanke på andre organisasjoner som arbeider med misjon, internasjonal diakoni og bistand. Dette vil sikre videreføring av den viktige kontakten mellom SMM-organisasjonene og andre relevante organisasjoner og det sentralkirkelige arbeid. Kirkerådet/Mellomkirkelig råd kan bidra til å synliggjøre og tilrettelegge for samarbeid med SMM-organisasjonene – og andre - i kirkens helhetstenkning om misjon i tråd med høringsnotatets forslag om å «ta ansvar for å koordinere et faglig rådgivernettsverk og koble SMM-organisasjonene på dette.

Borg

Bispedømmerådet har en forventning om at Kirkerådet/Mellomkirkelig råd opprettholder ansvaret om koordinering og kontakt mellom bispedømmene og nasjonalt nivå på dette fagområdet. Dette for å sikre samhandling og utveksling av erfaringer og ressurser på tvers av bispedømmer og organisasjoner.

Spørsmål 4

Hvordan kan misjon bedre synliggjøres i bispedømmenes planer og rapporter?

Oppsummering

- Det understrekes at misjon er sentralt for kirkens oppdrag og identitet. Dette bør komme sterkere til uttrykk. Kirkemøtesaken «Kirkens globale oppdrag» kan bidra til dette.
- Bispedømmerådene tar utgangspunkt i sentrale planer fra Kirkerådet. Men de siste årene har det vært et problem at misjon ikke har vært synliggjort i disse planene. Dette bør bedres. Kirkerådet bør sette konkrete mål for arbeidet med misjon.
- Misjon etterspørres i utviklingssamtaler mellom bispedømmene og Kirkerådet.

- God erfaring med at misjon er fast post på bispedømmerådsmøtene, årlig eller halvårlig; det bidrar til synlighet og økt kjennskap om misjon og situasjonen på dette feltet i bispedømmet.
- Bispedømmerådene bør også etterspørre misjon i prostenes årsrapporter. Samtidig bør det i forbindelse med vitasjer være høy bevissthet om å etterspørre misjon, og at dette gjenspeiles i vitasinnberetning og vitasreferat.
- Misjonsperspektivet er tverrfaglig og er forankret i menigheten både gjennom trosopplæring, diakoni, kultur og gudstjenesteliv.
- Misjon bør bli mer synlig i kirkens digitale kanaler. (Misjon og kirkens globale oppdrag er helt forsvunnet fra flertallet av menighetenes nettsider etter at nye maler for nettsider ble innført. Dette har gitt et signal til menighetene fra sentralt hold om at misjon ikke er viktig).

Nord-Hålogaland

For at det misjonsfaglige fokuset skal opprettholdes på regionalt og lokalt plan er det en forutsetning at fagfeltet ivaretas i Den norske kirkes nasjonale strategier og at rapportering etterspørres fra bispedømmerådene. Videre er det også nødvendig en nasjonalt i samarbeid med misjonsorganisasjonene strømlinjeformer og forenkler rapporteringsrutinene i forbindelse med misjonsavtalene.

Sør-Hålogaland

For at det misjonsfaglige fokuset skal opprettholdes nasjonalt, regionalt og lokalt er det en forutsetning at misjon ivaretas og etterspørres i Den norske kirkes strategier og rapportering. I planarbeidet tar bispedømmerådet utgangspunkt i sentrale planer og Kirkerådets rapportkrav. De siste årene har ikke misjonsarbeid vært spesifikt etterspurt i planer og rapporter. Sør-Hålogaland biskop ønsker at misjon kommer inn som et rapporteringsområde slik at bispedømmerådet også bedre kan synliggjøre misjon i sine planer. Kirkelig årsstatistikk bør ha klare spørsmål om antall misjonsavtaler.

Bispedømmerådene bør også etterspørre misjon i prostenes årsrapporter. Videre bør det regionale SMM-utvalget ha en tiltaksplan som gjenspeiles i bispedømmerådets planer. Samtidig bør det i forbindelse med vitasjer være høy bevissthet om å etterspørre misjon og at dette gjenspeiles i vitasinnberetning og vitasreferat.

Nidaros

For at det misjonsfaglige fokuset skal opprettholdes, er det en forutsetning at misjon ivaretas og etterspørres i Den norske kirkes strategier og rapportering. De siste årene har ikke misjonsarbeid vært spesifikt etterspurt i planer og rapporter. Nidaros bispedømmeråd mener dette må endres. Kirkelig årsstatistikk bør ha klare spørsmål om misjonsavtaler. Bispedømmerådene bør også etterspørre misjon i prostenes årsrapporter. I forbindelse med bispevitaser bør det være høy bevissthet om å etterspørre misjon og globalt engasjement.

Møre

I planarbeidet tar bispedømmet utgangspunkt i sentrale planar frå Kyrkjerådet. Dei siste åra har det vore eit problem at misjon ikkje har vore synleggjort i desse planane. Desse må bli betre disponert, slik at det blir lettare å synleggjera misjon i bispedømmet sine planar.

Bjergvin

På den eine sida kan misjon i større grad enn i dag bli gjort synleg i planar og rapportar ved at Kyrkjerådet i sine års-samtalar og års-rapportar spør etter misjon som innsatsområde.

For det som ikkje vert spurt etter blir heller ikkje rapportert. Samstundes er det viktig å seie at det skjer mykje godt misjonalt arbeid lokalt som må få lov til å leve, utvikle seg og bli satt pris på sjølv om det ikkje vert rapportert eller talt opp.

Stavanger

Stavanger bispedømmeråd understreker at misjon er kirkens oppdrag, og en sentral del av en dens identitet. Menigheter i bispedømmet viser dette med tydelighet i sine planer og aktiviteter.

Stavanger bispedømme har i sin årsplan og årsrapport et eget punkt for misjon, til tross for at dette til nå ikke har vært eksplisitt etterspurt av Kirkerådet. Vi opplever dette som fruktbart og som en viktig prioritering.

Det er vår anbefaling at Kirkerådet i sine utviklingssamtaler og årsrapporter etterspør misjon som innsatsområde og at en dermed sikrer at dette blir en gjennomgående praksis i alle bispedømmer.

En slik praksis bør også henge sammen med menighetenes rapporteringsskjema, og en evaluering av om dagens praksis er tilfredsstillende her vil være nyttig.

Agder og Telemark

Agder og Telemark bispedømmeråd har de siste årene hatt misjon som et eget punkt i årsrapporteringen selv om dette ikke har blitt etterspurt fra Kirkerådet, og vi har bedt om at misjon blir en naturlig del av kirkelig plan- og rapporteringsarbeid. Blant annet bør kirkelig årsstatistikk ha klare spørsmål om bl.a. antall misjonsavtaler og inntekter fra disse. Dette vil synliggjøre misjon som en prioritert del av kirkens arbeid overfor menighetene, i tråd med vår kirkes egen visjon. Arbeidet med at hver menighet skal ha sin misjonsavtale bør intensiveres. Prosjektene bør, som nå, knyttes til SMM-organisasjonene.

Tunsberg

Først og fremst ved at det helt konkret etterspørres i de rapportkrav og føringer Kirkerådet gir for bispedømmenes årsrapportering. Når ikke misjonsarbeid, lokalt eller globalt, etterspørres i planer og rapporter fra sentralt hold gis det et signal nedover at dette ikke er viktig.

Det bør kvalitetssikres at menighetenes misjonsarbeid etterspørres i menighetenes rapporter til biskopen ved visitaser og i prostenes årsrapporter.

Erfaring fra mange bispedømmer ar at det å la misjon bli en fast post på BDR møtene, årlig eller halvårlig, bidrar til synlighet og økt kjennskap om misjon og situasjonen på dette feltet i bispedømmet.

Hamar

Som det fremkommer i spørsmål 3 er det viktig at Kirkerådet setter målsetninger for misjon, som det går an å måle på det regionale nivået. Et eksempel kan være et mål om å bistå organisasjonene med tanke på å få full dekning av misjonsavtaler. Uten slike konkrete mål er det vanskelig å prioritere i en årsplan. Det vil også være viktig å styrke forståelsen av at det arbeidet kirken gjør i samfunnet er en del av den misjonen som kirken er satt til å utføre. Dette er et perspektiv som i større grad kan prege de ulike kirkefaglige felt som vi jobber med, og som kan fremkomme i de analyser som gjøres blant annet i bispedømmets

årsrapport. Det vil være naturlig at Kirkerådet etterspør arbeid med misjon i de årlige utviklingssamtaler med bispedømmene.

Oslo

Oslo biskop og bispedømmeråd vil understreke at misjon må være en naturlig del av kirkelig plan- og rapporteringsarbeid på linje med det som gjelder på andre områder. Blant annet bør kirkelig årsstatistikk ha klare spørsmål om bl.a. antall misjonsavtaler og inntekter fra disse. Det kan også etterspørres hvordan misjon er forankret i menigheten både gjennom trosopplæring, diakoni, kultur og gudstjenesteliv. Dette vil synliggjøre misjon som en prioritert del av kirkens arbeid, og være i tråd med kirkens overordnede visjon. Som en del av dette er det viktig å gi misjonsperspektivet og globalt kirkeliv rom på ulike felt og arbeidsområder i kirke og menighet.

Misjonsavtaler og vennskapsavtaler er konkrete uttrykk for engasjement for misjon og globalt kirkeliv. Det kan derfor være en målsetting i bispedømmet at hver menighet har minst en misjonsavtale og/eller vennskapsavtale. Disse kan knyttes til en SMM-organisasjon eller til en annen organisasjon det er naturlig å samarbeide med.

I planarbeidet må bispedømmene ta utgangspunkt i sentrale planer fra Kirkerådet. Ulike misjonsforståelser, globalt engasjement, støtte og samarbeid med søsterkirker i den verdensvide kirke synliggjøres i strategiplaner og rapporter.

Borg

Menighetene rapporterer hvert år på antall misjonsavtaler/samarbeid med misjonsorganisasjoner som en del av årsstatistikken, og dette synliggjøres i bispedømmets årsrapport. I stedet for å bruke enda mer plass på dette i rapportering, vil det være hensiktsmessig å synliggjøre misjon på nettsider, på sosiale plattformer og i tilgjengelige ressurser for menighetene. Dette vil gjøre misjon mer synlig enn interne planer, samtidig som det er viktig at den rapporteringen som skjer nå, opprettholdes.

Spørsmål 5

Eventuelle andre kommentarer til evalueringen.

Sør-Hålogaland

På bakgrunn disse momentene reiser det seg noen viktige strategiske spørsmål i det videre arbeidet:

- Hvordan kan vi oppmuntre og støtte menighetene til å ta et sterkere medansvar for misjon?
- Hvordan kan misjon innarbeides som en viktig del i kirkens tilsyn, i kirkens strategi og virksomhetsplaner på alle nivåer?
- Hvordan kan misjonsorganisasjonenes historie, erfaring og kompetanse videreføres i en ny tid?
- Hvordan kan samarbeid med Den norske kirke styrkes sentralt og lokalt?
- Hva skal være organisasjonenes ansvar og rolle for misjon i Den norske kirke?

Møre

Evalueringsprosessen har vore god og ryddig, også då korona-krisa gjorde at misjonsorganisasjonane såg seg nøydd til å halda tilbake sin del av finansieringa av rådgjevar

stillingane. Stiftsdirektørane og Kyrkjerådet har her vist god vilje til å ta vare på dei tilsette i ei elles usikker tid. Krisa førte til nytenking om finansiering og struktur, der misjon kan få ein tydeleg plass som ein del av kyrkja sitt primære oppdrag.

Møre bispedømeråd takkar for ei grundig handsaming av prosessen, som også har ivaretatt dei tilsette på ein god måte.

Björgvin

SMM-samarbeidet og utviklinga innanfor den verdsvide kyrkja har bidrege til å halde dialogen om misjon levande. I dette har det blitt synleg kor viktig det er at både den lokale, regionale og nasjonale kyrkja held seg med ein konsekvent omtale av misjon. Det er ikkje nødvendigvis slik i dag. Kanskje kan arbeidet med Kyrkjemøtesaken og SMM-samarbeidet bidra til å sette fokus på dette?

Stavanger

Det er viktig at økonomirapportering blir godt integrert med økonomisystemer, så det ikke skapes mye manuelt arbeid.

Det bør være en del av normalen at menigheten har en misjonskontakt med god link til ansatte og råd i menigheten.

Vi synes det er positivt at en ny finansieringsmodell kan gi organisasjonene mulighet til å satse mer på kontakt og oppfølging

Oslo

VIDs evalueringsprosess var ryddig og viktig. Det ble imidlertid bare innhentet synspunkt fra tre regionale SMM-utvalg. Vi mener alle de elleve bispedømmene burde vært respondenter. Vi savner derfor en bredere representasjon av informanter og aktører. Det anbefales for framtidige evalueringer.

Evalueringsrapportens grundige drøfting og anbefalinger knyttet til struktur og finansieringsmodell er fulgt opp. Det er vist endringsvilje og solidaritet hos Kirkerådet, SMM-rådet og stiftsdirektørene for å ta økonomiske grep knyttet til utfordringen SMM-organisasjonene har hatt i forbindelse med Covid-19. Dette har ført til nytenking både om struktur og finansieringsmodell med ønske om at misjon får enda tydelig plass som kirkens oppdrag både lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt.